

Skolegang i Tostenæs skole 1938-45

af Hans Erik Hansen, Lettenvej 3, 4792 Askeby

Jeg gik syv år i Tostenæs skole, fra april 1938 til marts 1945. Jeg gik 3 år i lille klasse, tirsdag, torsdag og lørdag, så 4 år i store klasse, mandag, onsdag og fredag, det passede så med, at det sidste år kunne vi gå til præst om tirsdagen, da vi ikke ... skulle i skole den dag.

Vi havde samme lærer, Hans Peter Jensen, i alle 7 år, og har aldrig haft vikar. Det var hans kone Ida, der skulle undervise os i sang, men det blev ikke til mange timer i de syv år.

Dagen begyndte med en morgensang, som regel "I østen stiger solen op", derefter morgenbøn, så en times regning, læsning eller bibelhistorie. Fra kl. 9 til 9.30 frokostfrikvarter, fra 9.30 til 12 regning, læsning, genfortælling eller stil.

(Det er faktisk en stil, jeg sidder og skriver nu) og det var effektive timer, vi havde, der var ingen pauser. Fra kl. 12 til kl. 13 var der middagsfrikvarter. Dem der boede nærmest skolen gik hjem og spiste varm mad til middag, vi andre måtte nøjes med det, der stod i bageovnen, når vi kom hjem ved 14.30 tiden.

Efter middag var der danmarkshistorie, geografi eller tegning, læreren gennemgik, hvad vi havde fortil næste gang, det gjorde han meget levende, så jeg læste næsten aldrig på lektierne, jeg kunne huske, hvad lærer Jensen havde fortalt. I geografi lærte vi meget om Asien og Afrika, men faktisk aldrig noget om Europa, som lærer Jensen sagde: "Der er ingen, der ved, hvor grænserne går, når krigen slutter". Vi har f. eks. aldrig lært byerne i Tyskland og England, men byerne på Fyn kunne vi remse op, hvis vi begyndte med Odense og sluttede med Kerteminde, skulle vi springe i dem, var det straks værre.

Om vinteren blev der fyret i en stor rund kakkellovn, med en stor vandbeholder oven i, vel for luftfugtighedens skyld. Under krigen fyredes med tørv, som både kunne ose og lugte. I ca. 1942 var lærer Jensen syg i 14 dage, hvor vi så ikke gik i skole. Da han blev rask igen, blev der stillet et par ekstra: skoleborde ind i skolestuen (de var gule med fast bænk, topersoners, og med sort bordplade). Så gik vi i skole hver dag i 14 dage, alle syv årgange sammen, så vi kunne få det antal skoledage, som vi skulle have det år.

Der var 3 på 13 år: Niels-Åge, Gudrun og Ruth.

Der var 4 på 12 år: Niels-Egon, Inger, Store Poul og Frode.

Der var 4 på 2. år: Svend-Erik, Karl-Johannes, Anny og Maja.

Dernæst var der min årgang på 10 år: Hilmar, Hans-Erik og Tage, senere kom Eve til, så vi var 4.

Der var 3 på 9 år: Poul Nøhr, Kaj og Anne-Lise.

Poul Nøhr og Annelise (savskærer) tog til Bogø Realskole i tiårs alderen; så var der kun Kaj tilbage af den årgang, men han var så kvik, så han sprang et skoleår over og fulgtes med os resten af tiden.

Så var der 3 på 8 år: Ena, Gerda og lille Poul.

Og den største årgang på 7 år: Svend, Freddy og trillingerne Richard, Karl-Erik og Gerda Nielsen fra Bomgården, og senere kom Harriet til.

Det må ikke have været let at være lærer for over 25 elever, fordelt på 7 årgange, samtidig. Lærer Jensen havde engang fået et spanskrør af Johannes Naur i Amerika. Det blev brugt til at pege på landkortet med, og kun en gang i min skoletid blev det brugt til det, det er beregnet til. Det var, da vi alle gik sammen, at Frode og Svend-Erik skulle have strambuks, til skræk og advarsel for alle os andre, de blev stillet op ved katederet og holdt sig selv i tæerne, så fik Frode 3 slag, (ikke hårdt), da Svend-Erik havde fået de 2 slag, stak han i med at grine, det skulle han nok have ventet med, for det sidste gjorde av!

Under krigen, når det var mørkt om morgenen, var mørklægningsgardinerne trukket ned, så når vi skød med hårdt papir på elastikker efter hinanden inden lærer Jensen kom ind, røg der jo sommetider et hul i gardinerne, men det opdagede han jo først, når det blev lyst, han fandt aldrig ud af, hvem der havde gjort det. Under krigen faldt der 5 bomber, mindre end 1 km. fra skolen. Politimesteren kom ud og lavede hovedkvarter på skolen. Vi blev sendt hjem, men gik i stedet ud for at finde bombesplinter.

Jeg har kun siddet efter en gang i min skoletid, det var fordi jeg ikke kunne 17-tabellen udenad. (Nu bruger jeg regnemaskine). Vi havde, skovtur til Fanefjord Skov hver sommer, et enkelt år ca. 1943-44 samledes vi ved skolen og kørte samlet til skoven med heste og vogne og tre hornmusikere.

Og vi havde hvert år skolejuletræ på Hjørnet femtejuledag. Tre uger hver sommerferie i 3 år var lærer Jensen på kursus, han sagde, han skulle være sløjdlærer, når den nye centralskole kom, men han var pensioneret længe før den blev bygget. Jeg blev konfirmeret den 18. marts 1945, og har faktisk været glad for min skolegang.

Skrevet efter bedste hukommelse.

Tostenæs Skole marts 1942 – 6 årgange med lærer Hans Peter Jensen og hustru Ida Jensen

Tostenæs Skole marts 1942 – 6 årgange!

14 år	Niels Aage Nielsen	Hilda & Albert Nielsen, Bomgården
-	Ruth Grønager	Asta & Kristian Grønager, Tostenæs
-	Gudrun Jørgensen	Maren Stine & Jørgen Jørgensen, Lille Dame
13 år	Niels Egon Johansen	Alma & Anders Johansen, Tostenæs
-	Poul Nielsen	Hilda & Albert Nielsen, Bomgården
-	Inger skov	Herdis & Oluf skov, Tostenæs
-	Frode Petersen	Meta & Karl Peter Petersen, Tostenæs
12 år	Maja Jacobsen	Johanne & Alfred Jacobsen, Tostenæs
-	Svend Erik Henriksen	Johanne & Ejnar Henriksen, Lille Dame
-	Karl Johannes Hansen	Anna & Hans Kristian Hansen, Dame Have
-	Anny Hemmingsen	Kristine & Albert Hemmingsen, Lille Dame
11 år	Tage Grønager	Asta & Kristian Grønager, Tostenæs
-	Hilmar Jacobsen	Nelly & Vilhelm Jacobsen, Lille Dame
-	Hans Erik Hansen	Marie & Karl Hansen, Dame
-	Eve Lis Worch Christensen	Elisabeth Pedersen, Tostenæs
10 år	Anne-Lise Hansen	Mary & Ernst Hansen, Tostenæs Savværk
-	Poul Nøhr	Ella & Kristian Nøhr, Dame
-	Kaj Jacobsen	Nelly & Vilhelm Jacobsen, Lille Dame
9 år	Poul Hemmingsen	Karen & Hemming Hemmingsen, Lille Dame
-	Ena Grønager	Asta & Kristian Grønager, Tostenæs
-	Gerda Hemmingsen	Kristine & Albert Hemmingsen, Lille Dame
-	Harriet Worch Christensen	Elisabeth Pedersen, Tostenæs

Jonna Kjær-Nielsen

2010